

Naročnina znaša mesečno 25.— Din,
za inozemstvo 40.— Din

Uredništvo:

Ljubljana: Kraljeva ulica 5. Telefon
št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.
Maribor: Aleksandrova cesta 13. Te-
lefon št. 440.
Celje: Kocenova ul. 3. Telefon št. 190.
Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po
tarifu.

JUTRO

Upravništvo: Ljubljana, Prešernova
ulica 54. — Telefon št. 3122, 3123,
3124, 3125, 3126.
Inseratni oddelk: Ljubljana, Prešer-
nova ulica 4. — Telefon št. 2492.
Podružnica Maribor: Aleksandrova
cesta št. 13. — Telefon št. 455.
Podružnica Celje: Kocenova ulica
št. 2. — Telefon št. 190.
Računi pri pošti ček zavodih: Ljub-
ljana št. 11.842, Praha číslo 78.180;
Wien št. 105.241

Brečno in vesele božične praznike že-
lmo vsem naročnikom, čitateljem, inso-
rentom in vsem prijateljem. Jutro.

Današnja številka obsega 32 strani.
Prihodnja številka izide v petek jutraj.

Ljubljana, 23. decembra

Mir ljudem, ki so dobre volje!
Globoka modrost je v tem božičnem
pozdravu. Najintimnejši praznik kr-
ščanstva je v nerazdružni zvezi z naj-
intimnejšo željo človeškega srca: v
miru je spokojstvo, mir je izvor sreče,
mir znači možnost dela, mir je pogoj
napredka. Mir med ljudmi, mir med
narodom, a mir tudi v narodu samem.

Usoda je bila našemu narodu dolga
stoletja nemila. Ni mu privoščila mi-
ru. V obupnem boju za svojo existen-
co smo morali Slovenci, Hrvati in Srbi
tako rekoč stalno biti v orožju in vsak
oddih nas je opasno ogrožal. V krva-
vem potopu svetovne vojne ni nobeden
drug narod doprinesel težjih žrtev od
nas. Ustanovitve Jugoslavije je zaradi
tega s tako elementarno silo združila
vse dele naroda, ker je tudi najprepro-
stejši naš človek čutil, da mu prinaša
narodna država trajen mir in s tem
edino možnost zadovoljstva, blagosta-
nja in napredka.

Na žalost so prvem lepim mesecem
našega ujedinenja sledila dolga teška
leta notranjih prepričkov, ki so grozili
razdejanjem vse nade na boljše bodo-
nost. Ob lanskem Božiču so nam bila
srca nemirna in nič ni bilo veselja pod
božičnim drevesom Jugoslavije. Zdelo
se nam je kakor v vojnem času, da ni
Božiča.

Ob pričetku leta se je naš kralj lo-
til velikega dela, da pomiri domovino
ter ji vrne možnost dela in napredka.
Mnogo je v tem oziru že doseženo:
strah so se polegile in povsod se po-
javlja nova volja, sveža energija, nov
optimizem in veselje do dela. Zopet se
vrača narodu upanje na boljše čase.

Dosegli jih bomo, ako nas vse, ki se
zavedamo, da ni rešitve izven Jugosla-
vije, navdahne duh one prave mi-
rosljivosti, ki se je odrekla poganške-
mu načelu, da je »tvoja smrt moje
življenje«. Mir ne pomenja prenehanja
tekme načel in sil, pač pa znači pre-
stane sovražstva. V našem narodu ne
moremo biti vsi istega mišljenja, toda
imeti moramo vsi en skupni najvišji
cilj: dobrobit in srečo naše Jugosla-
vije. In če hodimo k temu cilju po raz-
nih potih, nabi bodo ta pota odkrita: če
se poslužujemo raznih sredstev, nabi
bodo poštena in iskrena. Priznajmo si
med seboj dobro voljo in naučimo se
medsebojnega spoštovanja, ker bomo s
tem spoštovali le sebe in omogočili,
da se utrdi med nami, v najširših vr-
stah naroda ona solidarnost, brez ka-
tere ni mogoče doseči nobenega veli-
kega in trajnega uspeha. Spoznanje
skladnosti interesov, gospodarskih
kulturnih, socialnih, nam bo omogo-
čilo ustvariti dom zadovoljnega nara-
da.

Jugoslavija ima pred seboj toliko de-
la za svojo konsolidacijo, da ne pre-
nese nadaljnjih notranjih konfliktov in
bojev. Ona si mora svojo gospodarsko
politiko urediti v kompromisu, ona mo-
ra reševati svoje socialne probleme v
izravnavanju, a po istem načelu mora
reševati tudi svoja kulturna vprašanja.
Zadnje tedne čujemo iz inozemstva
odmeve, kakor da bi kdorkoli v naši
domovini želel kulturnega boja. Kul-
turna nasprotstva so naš v naši ožji
domovini najostreje izražena, a mi od-
krito rečemo, da na napredni strani
ne poznamo resnega človeka, katere-
mu bi se hotelo kulturnega boja. Kdor
priporoča, da se pripravljajo napaka
ofenziva proti veri in še posebej proti
katoliški cerkvi, ta vara sebe, gotovo
pa druge in se v nečiste namene po-
služuje trditve, za katero sigurno ni os-
nove ne v razpoloženju vodilnih čini-
teljev države, ne v razpoloženju nara-
da.

Posebno v Sloveniji bi smeli biti
srečni, ako bi nam nova doba države
in narodne politike prinesla znosne
razmere. Pri vsem nasprotstvu raznih
pogledov imamo vsi, ki hočemo biti
dobre volje, vendarle toliko skupnega
dela, toliko skupnih ciljev, da bi bil
čas graditi mostove preko prekopov in
prepado. Med ljudmi, ki spoštujejo
nazore drug drugega, je mogoče raz-
govor in je mogoče tudi skupno delo,
ako jim je cilj enak. In v narodnem
življenju ni vzvišenejšega cilja, kakor
je blagor domovine. Angleški narod z
lahkoto prenese vse svoje notranje
konflikte, ker obvladuje njegovo dušo
common sens, čut narodne skupnosti,
ki je trajna trdna garancija njevo-
ga notranjega miru in ki mu omogoča
sigurno premagati vse gospodarske,
socialne in kulturne težave.

Ob božičnem drevesu pravi Jugo-
slovenci ne morejo imeti iskrenejši-
žele, kakor je ta, da bi nova Jugosla-
vija prinesla našemu narodu poleg zu-
nanjega tudi notranji mir, ki mu omo-

Božične izjave ministrskega predsednika

General Peter Živković o po'ožaju v Jugoslaviji, o po-
trebi ravne poti in o nepotrebnosti zunanjega posojila

Zagreb, 23. decembra. n. Božična šte-
vilka »Novosti« prinaša zanimivo izja-
vo g. predsednika vlade generala Pere
Živkovića, ki jo je dal beografskemu
dopisniku »Novosti«. G. predsednik je
izjavil m. dr.:

»Življenske izkušnje so me naučile, da
nikdar ne odstopam niti za las od or-
grama in načela, ki vodijo k cilju, kate-
rega sem si postavil. To izkušnjo sem
dobil v svojem zasebnem življenju, na
bojiščih, kakor tudi v vsem svojem de-
lu. Ako bi, četudi je za malo odstopil od
programov in načel, že dovedel uspeh
v negotovost.«

V nadaljnjem razgovoru je dejal pre-
sednik vlade, kar se tiče političnega
položaja: »Vsa poročila pravijo, pa tudi
sami vidite, da je narod zadovoljen z
dosedanjim delom vlade. Imamo eno dr-
žavo in en narod. Ob sta po vseh di-
menzijah v enakem in pravičnem raz-
merju drug drugemu. Načrt je dober,
plemenit delaven in discipliniran. Sedaj
ko ga puščajo na miru, politi-
kanti, se je poprijel svojih poslov v
svoih zasebnih življenjskih pogojih. Poseb-
no me veseli in uverjen sem, da vseh
to vsakega patriota, da je odstranjeno
z dnevnega reda nekoristno in ubijajoče
politikarenje, da se narod resno bori
za svoja gospodarska in kulturna vpra-
šanja, za svoje občine in za življenske
interese sploh. Načelne skrbi za očuva-
nje edinstva države in naroda smo pre-

brodili. Sedaj lačamo državo in se pri-
pravljamo na nadaljnji uspešni razvoj v
bodočnosti. Verujemo vsi in moramo
verjeti v srečno bodočnost našega na-
roda in države.«

Dopisnik je v

Kakšni so bili zagrebski pekleni stroji

Izvor cele zločinske akcije je v inozemstvu — Kaj so hoteli atentatorji doseči in kaj so dosegli — Vprašanje so-krivde dr. Mačka

Beograd, 23. decembra. p. Kako poroča Avala, se je zagrebski policiji posrečilo priti na sled skrbno pripravljene teroristične akcije, ki bi se imela izvršiti v dneh, ko so zastopniki hrvatskih mest odhajali v Beograd se pokloniti Nj. Vel. kralju. Policija je zasledila vse pripravljene pekleni stroje in aretirala glavne krivce ter jih izročila sodišču.

Aretirani so bili: Cvetko Hadžija, odvetniški pripravnik, Anton Štefanka, občinski uradnik v Karlovcu, Ivan Bernančič, študent, Martin Frankić, trgovski potnik, Velimir Mocna, absolvent filozof, Ivan Prpić, študent, Ivan Ban, trgovski pomočnik in Djuro Milčević, kuhar. Pri pripravi na sta pomagala bivši polkovnik v p. Vilko Begić in bivši narodni poslanec bivše Hrvatske seljaške stranke prof. Jakob Jelašić.

Begić in Jelašić sta označila kot pomagača bivšega predsednika bivše HSS dr. Vladimira Mačka, ki da je dal denar. Dr. Maček je bil 22. t. m. aretirani.

Beograd, 23. decembra. M. Poročilo Agencije Avala o nameravanih terorističnih atentatih v Zagrebu povodom kraljevega rojstnega dne je napravilo v Beogradu mučen vtis. Porazni dojem teh vesti je ublažilo le dejstvo, da ne gre za akcijo, ki bi koreninila v Zagrebu, marveč da vodijo sledovi v inozemstvo, zlasti v krog dr. Krnjevića in njegovih tovarišev. Vloga dr. Mačka ni popolnoma jasna, četudi je preiskava deloma ugotovila tudi njegovo krivdo, ker je sam deloma priznal, da je nekaterim aretirancem dal denar.

Prvi pekleni stroj je bil najden na periferiji Zagreba. Zaplenjen je bil istočasno, ko je bila izvršena v zvezi s to akcijo prva aretacija. Drugi pekleni stroj je bil izdelan v Karlovcu. Sestavljal ga je uradnik karlovske električne centrale Ivan Mocna. Stroj je bil izdelan skrajno precizno ter je bil silno nevaren. Vsi kontakti so funkcionirali zelo precizno ter so bili spojeni z močno električno baterijo. Napolnjen je bil stroj z 2,5 kg ekrazita. Ni še določeno, v katero svrhu je bil določen ta pekleni stroj. Po eni verziji je bil namenjen da požene v zrak železniški most preko potoka za botaničnim vrtom, to je takoj za zagrebskim kolodvorom.

Po drugi verziji je bil določen da požene v zrak vlak, s katerim so notovale poklonitvene deputacije v Beograd.

Mrz in sneg po vsej državi

Najnižja temperatura znaša 9 stopinj pod ničlo — Silni viharji na Črnem morju

Beograd, 23. decembra. Č. Domala po vseh delih naše države je prišla temperatura večerj nazlo padati. Povprečna temperatura znaša 3 stopinje Celzija pod ničlo, danes pa je padla v Beogradu celo na 6. v Vel. Orađistu na 7 in v Začaru na 9 stopinj pod ničlo. Nagel padec temperature zlasti v timoški krajini je posledica snežnih zametov ki so nastopili pred dvema dnevi v Bolgariji in še vedno trajajo.

Meteorološki observatorij v Beogradu je izdal danes bulletin, v katerem naznačuje za poedine kraje minimalno temperaturo in višino snega v centimetra, in sicer: Lublana — 1, 2 cm, Zagreb — 2, 10, Slavonki Brod — 3, 3, Beograd — 6, 3, Vel. Orađiste

Zakon o pospeševanju živinoreje

Zakon je že podpisan in polaga največjo važnost na izbiro dobre plemenske živine

Beograd, 23. decembra. AA. O priliki danes podpisanega zakona o pospeševanju živinoreje smo dobili na pristojnem mestu naslednje sporočilo:

„Zakon o napredku živinoreje se razlikuje od drugih zakonov pri nas in v tujini zlasti po tem, da vsebujejo odredbe tega zakona vse glavne pozitivne pridobitve živinorejstva in njegove tehnike. Zakonske odredbe odredajo sistem sodelovanja zlasti v posameznikih.“

Prvi del zakona govori o izbiranju moške plemenske živine. Poseben odbor za ocenjevanje te živine dovoljuje uporabo boljše živine. Nepovoljna ocena moške živine se mora kastrirati na državne stroške. Prav tako bo ocenjevalni odbor ocenjeval tudi žensko plemensko živino, ako jo živinorejci po svoji volji predajo odboru. S to naredbo bo moči obratiti žensko živino tudi v tistih primerih, kjer se ni živinorejskih združenj za izbiranje in kjer živinorejci nimajo dovolj priprav za to važno nalogo. Zakon imenuje to delo izvenzadružno selekcijo. Delo odbora za ocenjevanje je v koordinaciji z zakonom o napredku poljedelstva, ker so v tem odboru član občinskih odnosno sreskih poljedelskih odborov.

Dalje zakon predvideva področja za posamezne pasme, tako da poedini kraji proizvajajo živino enako po kvaliteti in enako po trgovski vrednosti izdatke za odbor za ocenjevanje plačajo občinske poljedelske zadruge, ki so predvidene z zakonom o napredku poljedelstva. Občinski odbori so dolžni nabaviti tudi potrebno moško plemensko živino.

Važne so odredbe o živinorejskih strokovnjakih, ki si morajo s posebnimi izpiti pridobiti posebno kvalifikacijo za delo glede selekcije živine. V oglašju z zakonom o napredku poljedelstva se bodo vršila živi-

Množna eksplozivna bi zadostovala, da bi pogljal v zrak ves vlak. Pekleni stroj je bil spojen z 200 metrov dolgo žico, tako da bi ga lahko atentatorji sprožili iz varnega zaledja kadarkoli bi hoteli. Drugi pekleni stroj je bil določen, da požene v zrak zagrebsko katedralo. Ni še znano, ali je bil napojmen s črnim smodnikom, ali pa s kakim drugim eksplozivom. Tretji pekleni stroj je bil določen za hotel Esplanade, kjer se je na kraljev rojstni dan vršila občinska plesna zabava.

Vsi aretiranci so na policiji priznali svoje dejanja in izdali svoje socrivce. Iz njihovega priznanja sledi, da niso imeli dovolj denarja, potrebnega za nakup materijala za sestavo peklenih strojev. Zato so pozneje tudi priznali, da so dobili denar od bivšega polkovnika v p. Vilka Begića in poslanca bivše HSS prof. Jakoba Jelašića. Ta dva sta takoj po aretaciji priznala, da sta dobila del tega denarja od dr. Mačka. Jelašić in Begić sta bila glavna voditelja tega pokreta. Dala sta instrukcije in vodila vso akcijo. V zvezi s tem sta šla večkrat preko meje in sta bila v stalnih stikih z dr. Krnjevićem in inž. Košutićem ter z nekaterimi osebami iz avstrijske Heimwehr.

Begić je znan že od prej. Že v letih 1920. in 1921. je bil v zvezi z raznimi emigranti v Budimpešti in na Dunaju ter se je pozneje mudil deli časa tudi v Moskvi. Tudi prof. Jelašić je bil že večkrat preko meje.

Ugotovljeno je nadalje, da so nameravali izvršiti te atentate v znak protesta proti poklonitvi hrvatskih mest. Hoteli so na ta način znanišati izpozornost in politični efekt te manifestacije. Z zadovoljstvom je bilo zategadelj v vsej javnosti sprejeto dejstvo, da je bila vsa akcija še pravčasno odkrita in preprečena in da ni zahtevala nobenih žrtv. Prav posebno zadovoljstvo na vlada nad tem, da se nihče ni ustrašil vseh teh groženj, četudi se je govorilo v Zagrebu že dalje časa, da je policija prišla na sled atentatorjem, ki hočejo poginuti v zrak poklonitvene deputacije. Niti eden izmed najavljenih članov deputacije ni odstopil. Splošno se pričakuje, da bo efekt razkritja v Zagrebu in v vsej jugoslovanski javnosti tak, da bo prebivalstvo samo reagiralo na način, ki bo v bodoče onemogočil vsako tako akcijo in ki bo iztrežil tako zločinsko mentaliteto, ki bi mirno žrtvovala na stolne človeških življenj in vrgla na Zagreb črn in sramoten madež.

70letnica „Narodnih listov“

Ugledni praški dnevnik »Narodni Listi« praznuje te dni 70-letnico svojega obstoja. Kdor se zamisli v prošlih sedemdesetih letih češke in slovanske narodne zgodovine, mu je jasno, kakoga pomena je bil od nekdaj ta list za bratski češki narod. Obstoj »Narodnih Listov« je spojen z neizprosnim narodno borbom zoper tuje nas